

КОЛОТЮК О.І., асистент, НТУ «ХП», Харків

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА КОНКУРЕНТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасні тенденції розвитку України вимагають най ефективніше використовувати ресурси для подолання кризи. Проблеми державної соціальної та економічної політики в Україні обумовили необхідність аналізу питань стабілізації промислового виробництва за рахунок управління потенціалом підприємств на належному рівні не тільки в сприятливому економічному середовищі, але особливо, в умовах економічної кризи. Увагу слід призначити аналізу потенціалу підприємств машинобудівної галузі для оцінки конкурентоздатності.

На думку автора, в науковому колі недостатньо розглянуто тем по розкриттю потенціалу підприємств, а також конкурентоздатності цього потенціалу. Ураховуючи розглянуті переваги та недоліки різних підходів авторами запропоновується уточнена трактовка, згідно з якою конкурентний потенціал підприємства машинобудування визначається сукупністю конкурентних переваг і ступені їх реалізації у поточній перспективної діяльності на ринку. Тобто конкурентний потенціал має із себе сукупність конкурентних переваг підприємства, котрі визначають можливість його розвитку у довгому часі ніж конкуренти на ринку. У дійсний час підприємства мають багато можливостей для розвитку конкурентного потенціалу. Для ефективного використання та знаходження важно мати наявність механізму управління конкурентним потенціалом.

Також зазначається, що слід мати досконалий механізм економічних розрахунків, показників інновацій. Автори мають довести кореляційність між конкурентоздатністю потенціалу підприємства та інноваціями, які ефективно застосовані на підприємстві. Формування та утримання конкурентної переваги зачіпає механізм функціонування підприємства, пов'язаний з проектуванням,

виробництвом і реалізацією продукції. Разом з тим в умовах активізації конкурентної боротьби, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, найбільш стійкі інноваційні конкурентні переваги, тобто конкурентні переваги, засновані на використанні інновацій.

Для оцінки конкурентного потенціалу підприємства пропонується використовувати непараметричний метод «Паттерн», який дозволяє проводити оцінку розглянутого показника по приватним індикаторам за допомогою співвідношення фактичних значень з кращими в групі, яка аналізується.

Ієрархічна модель оцінки конкурентного потенціалу за методом «Паттерн» будується виходячи з принципів дедуктивної логіки шляхом ділення проблем на підпроблеми. При цьому вводиться «інформаційний принцип» для оцінки всіх елементів дерева цілей, тобто пропонується враховувати тільки ті фактори, що вимагають уваги керівників, які приймають рішення. Головною перевагою інформаційного забезпечення оцінки конкурентного потенціалу за методом «Паттерн» це наявність можливості кількісної оцінки всіх елементів, що входять в дерево цілей, у вигляді «ваг», тобто коефіцієнтів їх відносної важливості.

У рамках авторської концепції використання даного метода передбачає аналіз показників, визначаючих частини конкурентного потенціалу на основі співвідношення фактичних значень по кожному підприємству – конкуренту з найкращими значеннями даного показника серед усієї галузі.

Також слід визначити інтегральний показник індексу конкурентного потенціалу підприємства. Інтегральний індекс конкурентного потенціалу буде показувати орієнтацію і мобілізацію потенціалу підприємства на реалізацію конкурентної стратегії і створення стійких конкурентних переваг на ринку. На основі отриманих значень інтегрального індексу потенціалу підприємства можна диференціювати досліджувані підприємства на групи з високим, середнім та низьким рівнем конкурентного потенціалу. Виділення груп дозволить швидко зорієнтуватися о положенню підприємства на ринку, а також обґрунтовувати розміщення заказів на тому чи іншому підприємстві.

Найбільш ефективним способом розвитку конкурентного потенціалу на думку авторів є використання інновацій, як у технологічних процесах так і у менеджменті підприємства. Також слід зазначити, що ризики теж можуть підвищуватися. Автор працює над визначенням максимально універсальної функції кореляції між конкурентним потенціалом підприємства та оцінками інноваційної спроможності підприємства. А також розробки методики оперативного моніторингу та адаптацій підприємства до мінливих ринкових обставин та зовнішнього середовища. Для більшості українських підприємств в жорстких умовах виживання на ринку і постійному посиленні конкуренції з боку зарубіжних компаній саме інноваційна діяльність і її результати є головною умовою успіху та ефективності. Тому учасники ринкових відносин, а перш за все ті з них, які займаються виробництвом, для забезпечення і підтримки своїх конкурентних позицій повинні самостійно і цілеспрямовано формувати і здійснювати науково технічну політику, підпорядковану досягненню головної мети - максимального задоволення вимог ринку до кількості та якості продукції, що випускається, що відповідає сучасним міжнародним стандартам, при мінімально можливих витратах на її розробку і виробництво і при цьому випереджає конкурентів у функціональному і технологічному відношенні.

В даний час одним з основних умов економічного розвитку країни визнаний перехід на інноваційну економіку. Постійне оновлення техніки і технологій робить інноваційний процес основною умовою виробництва конкурентоспроможної продукції, завоювання і збереження позицій підприємств на ринку і підвищення продуктивності, а також ефективності підприємства.

Список літератури: 1. Економіка та організація інноваційної діяльності : підруч. / за ред. П.Г. Перерви, С. А. Меховича, М. І. Погорелова. – Харків : НТУ «ХПІ», 2008. 2. Косенко О.П. Комерціалізація інтелектуально-інноваційних технологій [Монографія] / О.П.Косенко. - Х.: «Смугаста типографія», 2015. 3. Косенко О.П. Оцінка комерційного потенціалу технологій // Монографія / за заг. ред. доц. О. П. Косенко // Науковий редактор П.Г.Перерва – Харків. : «Смугаста типографія», 2015. 4. Перерва П. Г. Стратегічне управління виробничим потенціалом і підвищення конкурентоспроможності підприємства / Д. Коциски, П. Г. Перерва, А. П. Косенко // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». – Х. : НТУ «ХПІ». – 2010. – Випуск 62. – С. 137-142.